

Naročnina mesečno
12 Lir, za inozem-
stvo 20 Lir — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 50 Lir.
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.

Podružnica:
Novo mesto.

Izklučna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SCOVENEC

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.
Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redakcija, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese
12 Lire; Ester, me-
se 20 Lire, Edizione
domenica, anno 34
Lire, Ester 50 Lire.
C. C. P. Lubiana
10.650 per gli abbo-
namenti: 10.349 per
le inserzioni.

Filiale:
Novo mesto.

Obkoljevanje sovjetskih armad v Ukrajini

Nemške in madžarske čete so sovjeto odrezale važne prometne zveze

Stalni napadi nemških letal

Berlin, 4. avgusta. Ip. Na osrednjem bojišču je spet propadel eden izmed neštetičnih sovjetskih protinapadov, ki so ga izvedle oklopne sile. Nasprotnik je bil odbit. Strelivni oklopni vozovi so bili razdejani. Sovjetske izgube so znatne.

Na severnem delu bojišča je neki nemški polk

odbil napad, ki ga je nasprotnik izvedel z znatnimi

silami proti nekemu mostiču. Po hudih izgubah

so Sovjeti bili prisiljeni k umiku in pustili so na

bojišču orožje in strelivo.

Na bojišču pri Smolensku so nemške čete do-

segale nove sijajne uspehe. Ceprav je nasprotnik

pri odporu uporabil svoje najboljše sile, se je mor-

ral umakniti v neredu na nove postojanke.

Berlin, 4. avgusta. Ip. Kakor poroča DNB, so

predvčerajšnjim Sovjeti izgubili 129 letal, od tega

77 v letalskih bojih. Nadaljevali so se uspešni napadi

na sovjetske železnice in prevoze, zlasti na

oklepne vlake.

V štirih tednih boja je en sam nemški oklepni

oddelek onesposobil 566 sovjetskih oklepnih

voz, 233 poljskih topov, 151 protitankovskih topov

ter 21 protiletalskih topov.

Med boji na severnem delu vzhodnega boji-

šča je nemška oklepna divizija z drznim napadom

zasedla važne poslojanke. Vsi sovjetski poskusi

za zopetno osvojitev so bili odbiti. Mrtvih je bilo

nad 2300 sovjetskih vojakov, na tisoče na zajetih.

Nemcem je pado v roke tudi 71 in najtežjih

oklepnih voz in dve letali.

Helsinki, 4. avgusta. Ip. Poročila, ki prihajajo z

baltiškega bojišča potrjujejo, da so nemške armade

ob Peipusku jezeru začele z veliko in silovito

bitko, ki naj zlomi zagrizeni sovjetski odpor na

poti od zahoda proti Leningradu.

Bern, 4. avgusta. Ip. Poročila, ki prihajajo iz

Moske, pravijo, da je sovjetsko vrhovno povelj-

stvo zelo zaskrbljeno zaradi položaja v Ukrajini.

Maršal Budjeni se obupno trudi, da bi zavrl pro-

diranje zavezniških čet, ki so vdre globoko med

sovjetiske postojanke in groze z obkoljivo sovjetskim armadam.

Helsinki, 4. avgusta. mg. V zadnjih 24 urah

je bilo sestreljenih nad Sulkavo, Praaso in Rav-

tierijem 16 sovjetskih letal, in sicer šest bomb-

nikov vrste »Martine in 10 letal vrste »Katjušac.

Vsa ta letala so zbuli finski lovci.

Helsinki je doživel včeraj svoj 175 letalski na-

pad. Sovjetska letala so vrgla na tla nekaj padal-

cev, ki pa so jih potem kmalu ujeli. Med temi na-

padi ni bilo na finski strani nobenih žrtev.

Uradno je bilo objavljeno, da je bil napad so-

vjetkih topničark na otok Matisari v severovzhod-

nem delu jezera Ladoga odbit in da so napadajoče

ladje imelo veliko škodo. Izredno delavno napada-

je sovjetskih čet je bilo povsod nadzirano in

zadržano. Prodiranje finske vojske se na vseh od-

sekih nadaljuje po določenem načrtu.

Finski vojni plen

Helsinki, 4. avgusta. Ip. Finske čete so zaplenile

mnoho sovražnega vojnega gradiva, in sicer deset

tisoč pušk, 400 lahkih topov, 250 motoriziranih voz,

300 topov, 17 lokomotiv, 200 železniških voz, pri-

bližno 100 motorjev in vlačilcev in 1500 konj.

Seja romunske vlade

Bukarešta, 4. avgusta. Ip. Romunsko vladno po-

ročilo pravi, da je bila v Dredeau seja vojnih član-

nov romunske vlade. Seji je predsedoval general

Antonescu. Takoj nato je bila seja vlade v Buka-

rešti, ki ji je predsedoval prof. Mihail Antonescu.

Na seji so obravnavali važna gospodarska vpra-

šanja.

Boljševiki hitro popravljajo

Stalinov kanal

Helsinki, 4. avgusta. Ip. Po poročilih, ki so

prišla semkaj, na več krajin nad 300.000 sovjetskih

kaznjencev mrzlično popravljajo naprave ob Stalino-

vem kanalu, ki so bile poškodovane pri zadnjih le-

taljskih napadih finskih letal. Kaznjenci morajo 14 do

16 ur na dan delati in mnogo kaznjencev je že

umrlo zaradi utrujenosti in izcrpanosti. Sovjetske

straze so pobile vse tiste, ki so hoteli zbežiti.

Prav tako se je izvedelo, da so politične oblasti

v Soroki na jezeru Onega ukrenile, da se naj takoj

organizirajo bataljoni ženske milice.

Rim, 4. avgusta. Ip. Poseben dopisnik agencije

Reuter v Rusiji Aleksander Ward piše, da je ja-

sno, da bo avgust najbolj kritičen za boje na Vzhodu,

vendar pa ni treba izgubljati zaupanja.

O bombardiranju Peitsama piše isti dopisnik, vendar pa je bil moralni vtis tega bombardiranja

»zelo velik«.

Poveljnik sovjetske armade ujet

Berlin, 4. avgusta. Ip. Nemške čete so na

vzhodnem bojišču ujeli poveljnika ene sovjetske

armade. Sovjetski general je potrdil, da so Sovjeti

imeli zadnje dni ogromne izgube v moču in gra-

divu. Sovjetski polki štejejo sedaj samo po 250 do

300 mož. Mnogo sovjetskih enot nima več tankov-

skih oddelkov.

Nemška letala so razdejala sovjetske vojske

skoraj vse zvezze z zaledjem.

Il sommersibile inglese „Cachalot“ di 1500 tonnellate affondato

Il Quartier Generale delle Forze Armate

comunica:

La base navale di Malta è stata nuova-

mente bombardata da nostri reparti aerei.

Alcuni velivoli nemici hanno mitragliato

gli aeroporti di Catania e Reggio Calabria.

Alcuni feriti, lievi danni.

Nell'Africa settentrionale note-

volte attività di elementi avanzati sul fronte

di Tobruk.

Un gruppo di mezzi meccanizzati nemici

che tentava di avvicinarsi alle nostre posizio-

ni è stato disperso dal fuoco delle artiglierie.

Sono stati catturati alcuni prigionieri.

Aerei britannici hanno lanciato bombe e

spazzoni su località della Cirenaica e della

Tripolitania, causando tre morti ed una decina

di feriti.

Formazioni aeree dell'Asse hanno bom-

bardato fortificazioni, postazioni contraere-

depositi e banchine di Tobruk provocando in-

cendi hanno centrato gli impianti ferroviari di

Marsa Matruh ed unità navali nemiche a nord-

ovest di questa località colpendo due caccia-

torpedinieri.

Le stesse formazioni hanno abbattuto in

fiamme 4 velivoli da caccia britannici.

Un nostro sommersibile operante nell'At-

lantico non è rientrato.

Il sommersibile inglese »Cachalot« di

1500 tonnellate è stato speronato e spezzato in

due da una torpediniera al comando del te-

nente di vascello di complemento Gino Rosi-

ca. — Sono stati salvati e catturati 91 uomini

dell'equipaggio nemico.

Nell'Africa orientale in zona Gon-

dar nostri reparti si sono ardimente spinti

entro le linee avanzate nemiche catturando

armi ed infliggendo perdite all'avversario.

L'Alto Commissario Ecc. Grazioli visita i comuni nei dintorni di Lubiana

Lubiana, 4 agosto. Salgono ad oltre una trentina i comuni visitati fino ad oggi dall'Alto Commissario della nuova provincia. Ovunque queste visite hanno suscitato il più schietto entusiasmo e la più viva riconoscenza espressione genuina delle popolazioni che per oltre un ventennio sono state abbandonate a se stesse.

Ieri l'Alto Commissario ha visitato i paesi di Dobrova, Horjul, Borovnica e Preserje, ove, i sindaci, i parroci e gli altri rappresentanti lo-

cagli gli hanno rivolto parole di benvenuto cui l'Alto Commissario ha risposto illustrando la politica di giustizia e leale collaborazione seguita dal regime verso le popolazioni tutte.

Le parole de l'Ecc. Grazioli sono state accolte dai più calorosi ed unanimi consensi. L'Alto Commissario si è interessato inoltre delle condizioni dei vari paesi visitati suscitando commesse manifestazioni di fede all'indirizzo del Duce. (Stefani)

Angleška grozodejstva v Cirenaiki Uvodne besede Ministra Aleksandra Pavolinija

V kratkem bo prišla v prodajo zbirka ilustriranih dokumentov z naslovom »Kaj so Angleži počeli v Cirenaiki«. Za to knjigo je Minister za ljudsko kulturo Aleksander Pavolini napisal naslednji uvod:

Zima, 1940-41: Britanski imperij koncentriра svoje medkontinentalne sile za borbo proti Italiji, ki je angazirana na petih frontah. Z najboljšim orozjem, kar ga je bilo izdelanega doma, se pojavi v Egiptu angleške, avstralske, indijske in novozelandske sile pod zaščito najjačega brodovja na svetu. Po 25 dneh odporja pade trdnjava Bardija v sovražne roke, baš ob zori 5. januarja, ob zori 12. aprila pa so italijske in nemške čete Bardijo zopet za-vzele.

Začasna angleška okupacija Cirenaike je torej trajala, če se izvzame tohruška trdnjava, 96 dni. Za važnejše centre je trajala celo manj, 70 dni za Derno, 57 za Bengazi, toda kolikor množine ruševin in koliko sramotnih dejanij.

Ta knjiga priča o vsem tem na osnovi neovržnih dokumentov, ki smo jih zbrali s posmočjo oboroženih sil. Nacionalne Fašistične Stranke in ministrstva za italijsko Afriko. Tu govore vojaki in kolonisti, prvaki in funkcionarji, duhovniki, novinarji in bolniške sestre. Bojevniki dveh dežel in prebivalstvo lahko potrdijo ob točke do točke, da je vse skrupulozno resnično, kar je tu navedenih dogodkov, da je vsa opremljeno z vsemi mogičnimi podatki in navedbami. Fotografski stroji so dodali svoje poročilo. Treba bi bilo samo še pripomniti, da s temi dokumenti ni izvršano vse vprašanje. Te strani obsegajo sicer absolutno avtentičen, a po sili razmer nepopoln izbor naravnog mnogo obsežnejšega gradiva. Oni, ki so kdaj poslušali židovske glasnice, ki nesramno zagovarjajo borbo proti osi kot borbo proti barbarstvu, naj jih izvolijo prebrati.

Naj izvolijo to knjigo brati oni, ki še govorijo na enem ali drugem koncu sveta o neki višji angloški civilizaciji. Naj izvolijo brati oni, ki pravijo, da so Angleži iz 1. 1941 drugečni, karor so bili oni iz 1. 1649 in na vsak način različni od karaibskih piratov, različni od Cromwellovih repartih glav, ki so se pečale z množestvenimi zločini in umorstvi otrok na grmada, različni od pretepačev in nasiljev generala Lakeja v Irski, drugačni od požgalcev indijskih vasi in unčevalcev Cipavsove, drugačni od pobijalcev burških žena. Naj le citajo, da, naj se le naučel!

Treba je priznati, da se je v Cirenaiki metodično in vneto nadaljevala tako sijajna tradicija, a Angleži so dali nov blesk svojemu staremu grbu nečasti. Sistematsko so, da ni kaj reči, plenili po hišah, trgovinah in uradih. Dobro je bilo organizirano latinsko odnašanje opreme. Impozantno je število tativ in napadov. Bili so opanjeni muzeji ter onečaščeni grobovi. Nasilje se ni omejilo na zdrave in jake ljudi, marveč se je znašalo tudi nad ranjenimi in bolniki v bolnišnicah. Žene so bile posiljene, tudi italijske žene vpričo Arabcev. Italijske državljane so pobijali za šport, za vaje v strelenju, za preizkušnjo orožja.

Ničesar torej niso opustili. To so pač razlogi za ošabnost, general Wavell, general Wil-

son! Tem bolj, ker nobeno opravičilo kakšnega koli značaja ne kazti popolne in cene ne sramote teh dejani. Očitno ni bilo razlogov za represalije. Da so angleške in avstralske čete nastopale stalno v pijočem, je samo obremenilna okoliščina, ne pa izgovor in naj nične ne poreče, da so bili to Avstralci in ne Angleži. Nasprotno so bili tudi Angleži, kakor pričajo dokumenti v knjigi o tem. In ti Angleži ob pravem trenutku niso niti zaostajali za Avstralci, v ostalem pa so oni poveljevali, je poveljeval Henry Maillard Wilson.

In kakšnega porekla so Avstralci, če ne angleškega? Onih nekaj tisoč dosmrtnih robi-jašev in 153 kriminalnih žena, s katerimi je neki Anglež 25. januarja 1. 1788 ustanovil moderno Avstralijo v Port Jacksonu, so bili pravega angleškega rodu. Po zakonu usode, ki ustvarja zgodovino in ki si včasih dovoljuje vzorce in kontreste, spominava vredne in mnogo pomembne antiteze, so Angleži in Avstralci bestialno napravili silo prebivalstvu Cirenaike, ki je v vidiku človeške civilizacije eno najvzornejših. Ne mislim samo na ponosno, gospodarsko zadržanje Bengajcev in ostalih sorojakov v času mučenja. Hočem povedati predvsem, da je to ljudstvo v Mussolinijevi dobi oplodilo puščavsko obalo, gradilo mesta in vasi sredi peska, odkopalovo rimske spomenike kot znamenje nekdaj viteške ustvarjalne sile. Ko je bil svet priča preseljevanju 20.000 ljudi pod vodstvom Itala Balba, so sami Anglosasi v svojih listih hvalili to dejanje. Toda bili so časi, ko so si oni Italijo še predstavljali kot trajno in vdano proletarsko deželo, namenjeno delu v puščavi, v močvirjih, ki sta ji usojena znoj in beda. Sedaj, ko se je Italija dvignila, da udari, da prepilli, da raztrže verige, sedaj so lahko pač metodično rušili hiše in cerkev, občudovanja vredno kulturo onih 20.000 naseljencev v Cirenaiki.

Vse se bo obnovilo, obnova je celo že v teku, toda v srcu italijskega naroda je ostal spomin na to podložno nasilje in vandalstvo in ostal bo tudi še v bodoče. Ni napak, da se ta publikacija prav spričo svoje skrupulozne točnosti objavi nekaj časa po dogodkih. To je gradivo, ki ga ni mogoče vezati na dane okoliščine, na določeno uro. To je dejanski spomin, ki ga je treba ohraniti, tako da bo neporušljiv. V celoti je to velika izkušnja za Italijane, ki ne znajo vedno toliko sovražiti, kakor je prav. Drugim, ki imajo drugačno misijo, pripada beseda oprostitve, nikakor pa ne nam, ki smo ljudje borbe, ki je za nas sovražno eno izmed orožij, potrebno prav toliko kakor top.

Med Sirto in Marmarikom, kjer se je tovarištro med Italijani in Nemci utrdilo spriče enostavnega oblastva v orožju, se je tudi odločilno poglobilo sovražje proti Angležem. Če mi na teh straneh razvrščamo te dokumente, se to ni zgodilo, da bi iz tega izvajali kakšen nekoristen in smešen protest, marveč da ojačimo silo, ki nas bo povedla do končne zmage. Tistega dne bo sovražnik zadet v srce. Medtem mu je na čelu zapisano veliko znamenje nečasti. To znamenje se imenuje: Martiri Cirenaike. Tudi zaradi tega ga morajo Italijani da-nasnjih in bodočih dni neizprosno sovražiti.

Med Sirto in Marmarikom, kjer se je tovarištro med Italijani in Nemci utrdilo spriče enostavnega oblastva v orožju, se je tudi odločilno poglobilo sovražje proti Angležem. Če mi na teh straneh razvrščamo te dokumente, se to ni zgodilo, da bi iz tega izvajali kakšen nekoristen in smešen protest, marveč da ojačimo silo, ki nas bo povedla do končne zmage. Tistega dne bo sovražnik zadet v srce. Medtem mu je na čelu zapisano veliko znamenje nečasti. To znamenje se imenuje: Martiri Cirenaike. Tudi zaradi tega ga morajo Italijani da-nasnjih in bodočih dni neizprosno sovražiti.

Norme provvisorie per l'ordinamento dei servizi amministrativi nella provincia di Lubiana

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, considerato che l'ordinamento dei servizi amministrativi nella provincia di Lubiana, rimasto conforme alle leggi del cessato Stato jugoslavo, comprende organi regionali ed organi statali,

considerato che sia gli uni che gli altri fanno oggi indistintamente capo all'Alto Commissario per la provincia di Lubiana,

riconosciuta la necessità che il controllo sugli organi anzidetti sia esercitato in unica sede e, per quanto possibile, in accordo con gli ordinamenti amministrativi del Regno,

visto il dispaccio del Ministero delle Finanze No 108.038 del 12 luglio 1941-XIX,

in attesa che la materia sia definitivamente regolata con disposizione di legge,

decreta:

Art. 1. Le entrate e le spese, che gli ordinamenti dell'ex Regno di Jugoslavia erano di competenza dell'Amministrazione statale o di quella regionale, sono attribuite, salvo speciali determinazioni, alla gestione dell'Alto Commissario, il quale, nei limiti e con le modalità stabilite nei successivi articoli, provvede alle spese per i servizi civili e politici del territorio.

Art. 2. I servizi di ragioneria della Direzione di Finanza e della Divisione di Finanza della provincia sono concentrati presso un unico ufficio di ragioneria posto alle dirette dipendenze di un direttore, designato dal Ministero delle Finanze.

Il personale dell'ufficio di controllo centrale ex-jugoslavo distaccato presso le amministrazioni statali e regionali viene assegnato al predetto ufficio di ragioneria, con mansioni analoghe a quelle attualmente esercitate.

Spetta all'ufficio di ragioneria seguire con scritture proprie gli atti amministrativi nel loro svolgimento, rilevare e controllare gli effetti finanziari e patrimoniali degli atti stessi e provvedere alla regolare tenuta dei registri e documenti contabili.

A tal uopo gli uffici amministrativi debbono comunicare alla Ragioneria gli atti e documenti di qualsiasi natura che possano servire di base all'accertamento e alla liquidazione di entrate o di spese, o che, comunque, interessino il servizio contabile.

Art. 3. Gli uffici incaricati della riscossione delle entrate sia regionali che statali versano integralmente le entrate riscosse nella Cassa di Risparmio della provincia di Lubiana ai sensi del precedente di fondi, da concedersi nei modi prescritti.

Art. 3. L'ordinazione delle spese è di competenza dell'Alto Commissario.

Questi può delegare al Viceprefetto e ad altri funzionari dipendenti l'ordinazione di spese che non oltrepassino singolarmente rispettivamente gli importi di Lire 30.000 e di Lire 3.000.

Per i servizi a carattere tecnico l'anzidetto limite di Lire 3.000 può essere elevato a 15.000 Lire.

Art. 5. I contratti sono approvati dall'Alto Commissario con proprio decreto.

L'Alto Commissario, può, tuttavia, delegare l'approvazione dei contratti, quando il loro importo non ecceda Lire 30.000.

Art. 6. L'esecuzione di lavori e forniture in economia è autorizzata preventivamente dall'Alto Commissario.

Quando la relativa spesa non ecceda gli importi indicati al precedente articolo 4 i lavori e le forniture possono essere disposti dagli uffici dipendenti.

Art. 7. L'Alto Commissario provvede ai pagamenti diretti a favore dei creditori, o agli accreditamenti a favore degli uffici dipendenti, mediane ordini di pagamento a carico del conto corrente di cui al precedente articolo 3.

Gli ordini di pagamento, sottoscritti dall'Alto Commissario o da funzionari da esso delegati, sono preventivamente sottoposti, unitamente ai documenti giustificativi della spesa, al Direttore dell'Ufficio di Ragioneria, il quale verifica la legalità della spesa stressa, nonché l'esatta imputazione di essa e l'esistenza della relativa disponibilità sul conto corrente, e ove nulla trovi da osservare, appone il visto sugli ordini di pagamento e li trasmette alla Cassa di Risparmio della provincia di Lubiana, insieme con una copia degli ordini stessi per uso dell'istituto bancario. Quest'ultimo rimette mensilmente all'ufficio di ragioneria gli ordini di pagamento estinti con apposita distinta in due copie, delle quali una viene restituita alla Banca per ricevuta.

Art. 8. Per il pagamento degli stipendi e delle pensioni gli uffici a ciò incaricati continueranno a valersi dei conti correnti ad essi intestati, a tale scopo, presso la Cassa di Risparmio Postale.

Detti conti correnti, saranno però alimentati, non dalle entrate degli uffici finanziari, che debbono essere versate integralmente alla Cassa di Risparmio della provincia di Lubiana ai sensi del precedente di fondi, da concedersi nei modi prescritti.

Per il solo pagamento degli stipendi continuano inoltre a funzionare le casse esistenti presso

i singoli uffici amministrativi.

Art. 9. Quando il Direttore dell'Ufficio di Ragioneria non riconosca la legalità o la regolarità di una spesa o anche solo la ritenga in contrasto coi criteri di parsimonia da osservarsi nella gestione del bilancio, rimette gli atti relativi personalmente all'Alto Commissario, accompagnandoli con un proprio rapporto scritto.

Ove l'Alto Commissario ritenga che ciò nonostante la spesa debba aver corso, ne dà ordine scritto al Direttore dell'Ufficio di Ragioneria comunicando immediatamente l'ordine stesso alla Ragioneria Generale dello Stato insieme con i documenti atti a dimostrarne la ragione.

Art. 10. Quando non esista la necessaria disponibilità in bilancio o quando sia errata l'imputazione della spesa, non può essere dato l'ordine scritto.

Art. 11. Gli uffici di cui all'articolo 3 debbono presentare annualmente il conto giudiziale della

loro gestione alla Ragioneria dell'Alto Commissario.

Art. 12. Alla fine di ogni anno finanziario l'Alto Commissario presenta al Ministero delle Finanze il rendiconto consuntivo della propria gestione, corredata dai necessari documenti giustificativi e debitamente visto dall'Ufficio di Ragioneria.

Art. 13. L'Alto Commissario entro il mese di settembre 1941-XIX presenterà al Ministero delle Finanze il preventivo delle entrate e delle spese per l'anno finanziario 1º gennaio — 31 dicembre 1942-XIX.

Esso presenterà inoltre entro il mese di luglio un preventivo delle entrate e delle spese per il periodo sino al 31 dicembre 1941-XX.

Lubiana, 25. luglio 1941-XIX.
L'Alto Commissario
per la provincia di Lubiana:
Emilio Grazioli

Gospodarstvo

Tabella di valutazione del bestiame bovino da macello

L'Alto Commissario porta a conoscenza degli interessati che la tabella di valutazione del bestiame bovino da macello, da servire per il pa-

gamento del bestiame conferito a raduni a norma dell'ordinanza no. 71 del 19 luglio a. c. e del decreto no. 31 del 21 luglio e. e., pubblicati nel Bollettino ufficiale no. 59 del 23 m. c. è stata stabilita nella seguente misura:

Categoria Vrsta	Età Starost	Qualità Kakovost	Resa % Klavnost %	Prezzo da pagarsi da macello Cena, ki jo plača mesar	Premio statale Državna premija	Prezzo complessivo Skupna cena
					Lire per kg peso vivo Lirza kg žive teže	
Vitelli da latte Teleta	I. II. III.	Maschi e femmine fino a 4 denti incisivi permanenti Moškega in ženskem spola do 4 stalnih zob	sopra nad 65 65-60 sotto pod 60	7— 6:50 6—	— — —	

Ljubljanska okolica je prisrčno sprejela Eksc. Vis. Komisarja

Kmečko ljudstvo občin Dobrova, Horjul, Borovnica in Preserje je izrazilo vdanost in lojalnost

Preteklo nedeljo je Eksc. Visoki Komisar Grazioli zopet porabil za to, da spozna podeželske kraje Ljubljanske pokrajine in da osebno stopi v stik s prebivalstvom. Medtem, ko je v svojih prejšnjih obiskih Eksc. Grazioli obiskal bolj oddaljene kraje pokrajine, je v nedelji obiskal tako pestro ljubljansko okolico, v kateri se je še ohranil preprosti in pristni kmečki živelj. Povsed, kamor je prišel, je ljudstvo sprejelo predstavnika Fašistične Vlade z največjo prisrčnostjo. V vseh krajih so bile hiše, ki so gledale iz zelenja, sadovnjakov in vrtov, okrašene s tribarvicami in fašističnimi zastavami. Nad cestami pa so se peli slavoliki iz zelenih kit, postavljeni na visokih mlajih.

Z visokim predstavnikom Fašistične Italije je obiskala Ljubljansko okolico tudi njegova ljubezna gospa, v spremstvu pa so bili podpoveljnik Fašističnih podpornih središč Gatti, dr. gran. uff. Franco, glavni nadzornik Ministrstva za ljudsko kulturo, karabinjerski major Cavallero in pokrajinski tajnik Dopolavora Liberati.

Na Dobrovi

Nekaj po osmi uri je prispel visoki dostojanstvenik že v Dobrovo, kjer je prebivalstvo občine pričakovalo visoki obisk na glavni cesti. Tam je bil tudi načelnik za ljubljanski okraj, g. Marsič, ki je nato vso pot spremjal Eksc. Vis. Komisarja. Med živahnim pozdravljanjem prebivalstva je izrekel pod slavolokom, ki je imel napis »Dobrodošč, prisrčen pozdrav župana Franc Cerne. Župan je predstavil Eksc. Grazioliju občinske odbornike, s katerimi se je razgovarjal o občinskih zadevah. Po pozdravnih besedah župnika Klopčiča Josipa je pristopil k visokemu gostu ljubek majhen par v narodni noši in izrekel dobrodošlico v imenu šolske mladine ter izročil lep šopek rdečih nageljev. Eksc. Visoki Komisar je še obšel častno celo miličnikov, ki so ga pozdravili z orožjem, kakor tudi častno četo gasilcev. Ljudstvo se je zgrnilo okrog Eksc. Visokega Komisarja, ki se je najprej s prisrčnimi besedami zahvalil za lepi sprejem in za izraze vdanosti in lojalnosti, ki so bili izkazani. Poudaril je, da je Italija prišla v te kraje z namenom, da varuje jezik, vero in šege tukajšnjega ljudstva in da bo Velika Italija to besedo vedno držala, še bo le ljudstvo lojalno sodelovalo. Oblast bo ščitila ljudstvo in bo najprej prisikočila na pomoč potrebnim in siromakom. Prav v ta namen so se te dni začela velika javna dela, ki bodo zahtevala skupni znesek nad 100 milijonov lir.

Una ragazza in costume nazionale offre un mazzo di spighe all'angusto ospite. — Deklica v narodni noši v Horjulu poklanja visokemu gostu šopek žita.

Milijonov lir in klj bodo odstranila in preprečila sicereno brezposelnost. Prav tako velika skrb bo posvečena napredku kmečkega ljudstva, ki je najbolj zdrav del naroda, ker se še zvesto drži načel vere in družine. S prisrčnimi željami za napredok gospodarstva in vseh družin v občini je Eksc. Grazioli končal svoj nagovor, katerega je sprejelo točno odobravljeno vseh navzočih. Med živahnim špalirjem občinstva je visoki gost v spremstvu domačega župnika krenil še do ljubke farne cerkve, postavljene na zelenem griču in obdane od farnega pokopališča. Po prisrčnem slovesu je nadaljeval svojo pot.

Priznanje horjulskim družinam

Lepa cesta, ki vodi iz Dobrove do Horjula, gre med valoviti griči in se v ostrih ovinkih vije sedaj na levo, sedaj na desno. Tu so se začela pomembna javna dela, ki naj zbolejšajo prav to cesto, ki vodi v tako živahnino pokrajino. Na več mestih, kjer dela cesta ostre in nepotrebne ovinke, so že izkopani in pripravljeni temelji za novo ravno cesto. Tukaj pred Horjulom zavije cesta precej strmo v grič navzgor in se nato v dolgem in dokaj strmem klanec spušča v Horjul. Ves ta dvojni klanec in ovinek bo odrezala nova cesta, ki jo z vnero gradijo številni delavci, ki so bili doslej brezposejni. Velika horjulška občina je sprejela Eksc. Visokega Komisarja na glavni cesti v dolgem špalirju. Iz številnih malih naselij, ki spadajo pod občino, je prihitelo prebivalstvo v Horjul. Med okrašenimi hišami je stala živahnna šolska mladina, v dolgo strumno vrsto so postavljeni gasilci, ki so prihiteli z zastavo. Posebno pozornost pa je vzbujala lepa skupina narodnih noš. Ob čestni čerti črnih srajc je stala vojaška godba, ki je ob prihodu zaigrala Giovinezzo. Župan Bastić je v pozdravnem nagovoru poudaril, da je njegova občina sicer siromašna in da ne more pokazati bogastva, pač pa lahko vdanost in lojalnost. Eksc. Visoki Komisar se je v razgovoru z občinskimi odborniki zanimal, koliko prebivalcev ima občina, v kateri predstavujejo mali kmetje. Po pozdravnih besedah domačega župnika Franca Nastrana je narodna noša izročila visokemu gostu šopek zlatega klasja, povezanega s trobojnico.

Skozi dolgi špalir prebivalstva, ki je po-

L'Alto Commissario Ecc. Grazioli si svolge alla popolazione di Preserje. — Eksc. Visoki Komisar Grazioli govorji prebivalstvu v Preserju.

Grazioli na trgu in pred lično okrašeno tribuno, pred katero je bila postavljena častna stranža, v kateri sta bila tudi člana Balile in avanguardist v uniformi. Eksc. Visoki Komisar se je večkrat ustavil ob materah, ki so prihitele s svojimi otroki k sprejemu in med katerimi so mnoge držale svoje najmlajše v naročju. Pojavljal je po številu otrok in povhvalno podaril, da je v Horjulu izredno mnogo mladine, kar dokazuje, da se vse družine lahko ponašajo z velikim številom otrok. V svojem nagovoru, ki ga je množica z veliko pozornostjo poslušala, je Eksc. Grazioli po uvodnem pozdravu in zahvalji za topli sprejem podčrtal, da mu je Duce, ki je sam izšel iz kmetske delavske družine, naročil, da naj veljata red, pravčnost in enakost za vse tiste, ki delajo in ki v vsakdanjih žilavim trudom doprinašajo k napredku pokrajine. Lepa čustva lojalnosti, o katerih se je ob svojem obisku mogel prepričati, ga potrujejo v tem, da bo ljudstvo vztrajalo v lojalnosti do Velike Italije. Eksc. Grazioli je naslovil še nekaj ponosnih besed na oddelek črnih srajc, ki mu je izkazal vojaške časti. Po pozdravu Vladariju in Dučevu, ki ga je množica sprejela z glasnim vzklikanjem, je obiskal Eksc. Grazioli se občinski urad in si v spremstvu župnika ogledal farno cerkev. Ogledal si je tudi poveljstvo milice in tam ljubezno potolažil mater, ki je s tremi otročiči prisla prosit, naj se Eksc. Visoki Komisar zavzame za njenega moža, ki se še sedaj ni vrnil iz ujetništva. Med prisrčnim pozdravljanjem se je visoki gost poslovil od Horjula.

V Borovnici

Mimo. Vrni in ob robu Ljubljanskega barja naprej skozi Bistro je prispel Eksc. Grazioli v Borovnico, kjer se je zbral prebivalstvo na glavni cesti med farno cerkvijo in občinsko hišo. Raz hiš so pozdravljale zastave. Medtem, ko so na cesti stali v dolgi vrsti gasilci z zastavo, šolska mladina, prebivalstvo, je bila na čestnem mestu postrojena četa železniških pionirjev. Po pozdravu, ki sta ga izrekla župan Kovačič in domači župnik Jerina Ciril, je krenil Eksc. Grazioli v občinski urad, kjer se je zanimal za vse potrebe občine. Sporočil je županu, da so načrti za težko pričakovani vodovod že izdelani in da jih je že potrdil, tako

da bo v kratkem mogoče začeti z delom. Eksc. Visoki Komisar je obiskal še postajo Kraljevih Karabinjerjev, nakar ga je župnik pospremil v farno cerkev. Med navdušenim vzklikanjem je Eksc. Grazioli nadaljeval pot v Preserje.

Lepa podpora občini Preserje

Visokemu odličniku je pohitela nasproti šolska mladina, ki je pozdravljala visokega gosta prav prisrčno in z rimskim pozdravom. Na volovitem griču postavljene hiše so bile vse belo okrašene. Pozdrave sta izrekla župan Franc Sudadolnik in župnik Miha Perčič. Gasilci, ki so s fanfaro pospremili visokega gosta do občinskega urada, so bili deležni priznanja. Ker ima občina staro, premajhno šolo, se je Eksc. Grazioli zanimal, če ima občina že kaj pripravljenega za novo šolo. Ker je zemljišče že kupljeno, je obljubil, da se bodo načrti hitro pripravili. Ker leži Preserje med griči, ima do drugih glavnih prometnih žil le slabe cestne zvezne, saj mora občina sama — klub svoji siromašnosti vzdrževati nad 12 km občinskih cest. Zato je Eksc. Grazioli naklonil občini Preserje večjo vso denarja za vzdrževanje občinskih cest. V nagovoru množici, ki se je zgrnila okrog njega, je poudaril, naj bo njegov obisk dokaz vsem, da hoče velika Italija z isto ljubeznijo skrbeti za napredek majhnih in siromašnih krajev, kakor za velika mesta. Ljudstvo je besede Eksc. Graziolija in podatke o velikih javnih delih sprejelo z topnim navdušenjem in vzklikanjem. Po obisku farne cerkve je Eksc. Grazioli nadaljeval svojo pot.

V vseh krajih, ki jih je v nedelji obiskal Eksc. Grazioli, je prebivalstvo posebno ganila novica, da so župani prejeli od Eksc. Graziolija znatne zneske kot podporo za najbolj revne in potrebitne družine v občinah. Prav tako se z veliko pozornostjo zasedovali njegovo zanimanje za občinske zadeve in sprejeli z veliko hvalenostjo napovedi o javnih delih in zagotovila, da bo Fašistična Italija vedno v naklonjenosti pospremljala prizadevanja kmetskega ljudstva.

Eksc. Grazioli je na povratku v Ljubljano krenil mimo Podpeč čez Barje skozi Črno vas, kjer je dosegel do slike nove cerkve na Barju. Med potjo si je ogledal dosedaj opravljeno delo za izsušitev Barja in se podrobno zanimal za načrte, ki naj bi veliko barjansko ravnino preuredili v plodno zemljo.

računu ali če obremenitev ni pravilna, se pismo nai na more izdati.

Clen 11. Uradni iz Elena 3. moraja predložiti računovodstvu Visokega komisariata vsako leto obrazloženi obračun o svojem poslovanju.

Clen 12. Visoki komisar predloži konec vsakega računskega leta finančnemu ministru računski zaključek o svojem poslovanju, opremil s potrebnimi izpričevalnimi listinami in predpisno vidiran po računovodstvenem uradu.

Clen 13. Visoki komisar predloži mesečni septembra 1941-XIX finančnemu ministru proračun dohodkov in izdatkov za proračunsko leto od 1. januarja do 31. decembra 1942-XXI.

Razen tega predloži mesečna julija proračun dohodkov in izdatkov za dobo do 31. decembra 1941-XX.

Ljubljana dne 25. julija 1941-XIX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajinou:
Emilio Grazioli.

Slovenski obrtniki so dobili priznanje

Narodni svetnik Pietro Gazzotti, predsednik Fašistične obrtniške zveze iz Rima, ki je v soboto prispel v Ljubljano, da zbere podatke o našem obrtništvu in njegovih potrebah, je dopoldne sprejel v prostorih Visokega Komisariata predstavnštvo obrtniške zbornice v Ljubljani in zastopnike raznih obrtnih zadrug. V soboto popoldne je narodni svetnik Gazzotti obiskal palaco TOI, kjer si je ogledal veliko sejno dvorano, knjižnico, statistični oddelek in uradne prostore, ter je izrazil željo, da bi rad videl pristne rokodelske delavnice, da bi tako spozel spretnost naših obrtnikov, in je v spremstvu tajnika zbornice TOI dr. Plesa in tajnika obrtniške zbornice dr. Pretnarja obiskal delavnico steklarja Kleina, kjer se je podrobno zanimal za razne steklene umetniške izdelke. Pohvalno se je izrazil o delitvi tehnične srednje šole, kjer ga je pozdravil v vodil ravnatelj inž. Novak. Posebnega priznanja so bile deležne velike klučavnarske in mizarske delavnice s številnimi stroji. Pri obisku državnega Osrednjega zavoda za žensko domačo obrt, kjer je gostu tolmačil lepe ročne izdelke ravnatelj Račič, je narodni svetnik Gazzotti

Cons. nazionale Pietro Gazzotti ha visitato l'officina Klein, conosciuta per la fabbricazione di vetri artistici. — Narodni svetnik Pietro Gazzotti si ogleda bruciare i vetri in officina Klein.

obljubil, da bo posredoval na pristojnih mestih, da se bo omogočila razstava slovenskih čipk na pomembnih velesejemih v Italiji in v zamejstvu. Kratek obisk je nato napravil predsednik Fašistične obrtniške zveze še v pasarski delavnici bratov Žmuc na Dunajski cesti, kjer je z zanimanjem sledil spremnemu načinu izdelave raznih lestencev, ki jih v delavnici sedaj izdelujejo po načrtih arh. Plečnika. Po kratkem ogledu velesejema je še obiskal mizarsko delavnico Rojc v zgornji Šiški, kjer je mojstr izrekel priznanje za njegove odlične izdelke in solidno delo. Po teh kratkih obiskov je narodni svetnik Gazzotti že v soboto popoldne odpotovil nazaj v Rim, kjer bo posredoval za napredek našega obrtništva.

Možnosti pristopa v Fašistične ustanove

Ljubljana, 4. avgusta s. Čeprav imajo ustanove Narodne fašističke stranke v Ljubljanski pokrajini po zadnjem ukrepu glavnega tajnika popolnoma prostovoljni značaj, bo vendar možnost pristopa v nekatere značilne fašistične ustanove, kakor v Zvezu poljedeljskih delavk in gospodinjskih pomočnic, v Dopolavoru, v športne in mladinske organizacije nudila novo zelo obsežno področje za sodelovanje med Italijani in med državljanini nove dobe.

Pričakujemo, da bo posredoval na pristojnih mestih, da se bo omogočila razstava slovenskih čipk na pomembnih velesejemih v Italiji in v zamejstvu. Kratek obisk je nato napravil predsednik Fašistične obrtniške zveze še v pasarski delavnici bratov Žmuc na Dunajski cesti, kjer je z zanimanjem sledil spremnemu načinu izdelave raznih lestencev, ki jih v delavnici sedaj izdelujejo po načrtih arh. Plečnika. Po kratkem ogledu velesejema je še obiskal mizarsko delavnico Rojc v zgornji Šiški, kjer je mojstr izrekel priznanje za njegove odlične izdelke in solidno delo. Po teh kratkih obiskov je narodni svetnik Gazzotti že v soboto popoldne odpotovil nazaj v Rim, kjer bo posredoval za napredek našega obrtništva.

Prvi obvezni dogoni goveje živine, namenjene za prehrano prebivalstva

Prehranjevalni zavod Visokega Komisariata sporoča, da se bo v torek, dne 5. t. m. ob 8.30 vrisl v Grashovem za občini Bloke in Stari trg prvi dogon goveje živine za oskrbo civilnega prebivalstva v Pokrajini.

Razen pojedelec, pozvanih od tozadovnih zajednic za oddajo goveje živine na dogoni lahko prostovoljno prizenejo svojo živino tudi oni ostali pojedeleci, ki bi radi prodali živino seveda izven one, ki je podvržena obvezni oddaji in za katere morajo pricakovati, da dober poziv od občinske zajednice, kateri priprajo.

Naslednjega dne, v sredo, 6. avgusta, bosta ob 8.30 dogona v Žužemberku in Logateu.

Poizvedovanja

Zatekel se je lep pes (fokster). Dobri se Ciglerjeva 5. Moste.

Zgubila sem dne 3. avgusta ročno torbico s poselsko knjižico na moje ime, malo denarnico, glavnik, robe, slike in sicer od Male čolnarske do Kopališča. Pošteni najditev naj odda torbico v upravi Slovenc.

† Župnik Franc Zorko

V prvi nedeljski ur, dne 3. avgusta, je v Zavetni sv. Jožefu v Ljubljani od kapi zadet umrl gospod Franc Zorko, župnik v Kamno gorici. Pokojni se je rodil dne 30. januarja 1887 v župniji Cerkle ob Krki. V duhovnika je bil posvečen 22. julija 1899. Služboval je kot kaplan 4 leta v St. Jerneju, 7 let pri Sv. Petru v Ljubljani, kot župnik pa 8 let na Čatežu ob Savi, odkoder je 1. 1919 prišel za župnik v Kamno gorico, kjer je postal celih 22 let.

Pokojni župnik Zorko je bil izredno blagega značaja, skromen nad vse, a obenem globoko naobrazen in načitan. Med svojimi verniki je bil silno priljubljen. Vse je oklepali s skrbjo in ljubezijo dobrega pastirja. Ko se je letos ločil od svoje ljubljene črte, tega kar ni in ni mogel preboleiti. Kadar so ga prišli obiskati njegovi farani, so vedno videli na njegovem obrazu drseti solzo, ki jih je povedala vso njegovo ljubezen in žalost. Večni Duhovnik pa ga je poklical k svojemu Srcu, vira vse tolaže, kjer bo prosil za svojo čredo. Naj v miru počiva!

Pogreb pokojnega župnika bo v torek, dne 5. avgusta 1941, ob 15 z Zal. kapelica sv. Frančiška na pokopališče pri Sv. Križu.

† Josip Tomšič

Dne 3. t. m. je v Ljubljani umrl, upokojeni upravitelj Tomšič Josip v 85. letu svojega življenja. Z njim je legel v grob poslednji izmed učiteljskih, ki so maturirali leta 1879, na učiteljski v Kopru.

Po maturi je služboval najprej 2 leti v Zgorniku, nato polnih 38 let v Skopem, med svetovno vojno pa je zaključil svoje aktivno službovanje v Dutovljah na Krasu. Pečat njegovega delovanja z ljudstvom za ljudstvo je ostavilo zlasti njegovo dolgoletno učiteljevanje v Skopem z novozgrajenim šolskim poslopjem in obširnim in vzorno urejenim šolskim vrtom z dresversnicami. Posebno znan je bil njegov tamkajšnji enoletni kmetijsko-nadajvalni tečaj, ki so ga obiskovali vsi učenci zadnjega šoloobveznega letnika. Po uspešno zaključenem teoretično-praktičnem pouku v tečaju je prejel vsek tečajnik brezplačno iz šolske dresversnice po 10 cepljenih sadnih drves, kar je v dolgi vrsti let celi občini dalno viden dokaz njegovega dela. Ko je ostala duhovnija v Skopem daljšo dobro brea duhovnika, je poučeval v šoli tudi veronauk in pripravljal otroke za prejem sv. zakramentov, kar je cerkvenonadzorna oblast ob prilikih nadzorovanja priznala in mu ponovno izdala pismene zahvale, ki jih je hrani vse do svoje smrti. Pomagal pa je svojim občanom tudi izven šole vedno in povsod, kjer je le mogel: v občinski pisarni, pri raznih prireditvah, na domu. Zato je razumljivo, da so mu ob odhodu občani stavili predlog, naj uživa pokoj v njihovi občini, pa mu brezplačno postavijo dom...

Zadnja leta svojega življenja je preživel pokojnik pri svoji hčerki Olgi, poročeni Poljšak, bivši učiteljici v Ljubljani. Poleg njene družine žalujeta za njim še dva sinova: Josip, bivši okrajni načelnik v Krškem ob Savi, in Stanko, odvetnik v Ljubljani.

Zastužnemu učiteljskemu veteranu blag spomin, žalujem pa naše iskreno sožalje.

Naročajite »Slov. koledar« Zastopniki! Pridobite čim več naročnikov za »Slovenčev koledar«!

Koledar

Torek, 5. avgusta: Marija Snežna; Ožbalt, kralj in mučenec; Emigdij, škof in mučenec.
Sreda, 6. avgusta: Gospodovo spremenjanje; Sikst II., papež in mučenec.

— Sanitetna avtokolona je obiskala dne 30. julija tudi Ambrus. Ob prihodu so pozdravili g. ravnatelja in vse zdravniško osebje g. župan, g. župnik in vodstvo ljudske sole. Zanimanje za to zdravstveno avtokolono je bilo nadvse veliko. Saj pa nas je način zdravnika poslovanja in pa naprav na dve velikih modernih avtobusih res presenetil. Gg. zdravniki so imeli od prihoda zjutraj pa do poznega večera polno dela s pregledi in raznimi nasveti ljudstvu. Pregledanih je bilo skupaj 1.124 ljudi. Na obrazih vseh pregledanih se je opazila hvaležnost za vso pomoč v dejanju in nasvetih.

Okrug 20. ure je sanitetna avtokolona ob špalku občinstva zapustila Ambrus in načela vela svojo pot, deliti pomoč vsem potrebnim, naprej v bližnje občine.

— Plemenit dar Rdečemu križu. Neimenovani ljubljanski industrialec je daroval Rdečemu križu, tečajki za socialno pomoč, že tretji L 3800, skupno doslej L 11.400. Nai je našel obilo posnemovalcev!

— Vlagateljem Poštne hranilnice, podružnica Ljubljana, bivanjem v Ljubljanski pokrajini. Ker prihaja prijava vlagateljev tudi še po že stavljenu roku, vladno prosim, da se event. zamudnik zaradi skorajnjega zaključka odzovejo v naslednjih par dneh. O končni rešitvi te zadeve bodo vlagatelji obveščeni po 15. t. m. — Vlagatelji.

— Ribištvo v Dalmaciji mora doseči še večji razvoj. Te dni se je mudil na Komizi, ki je po lovu na sarede eden najbolj znanih dalmatinskih otočkov, generalni komisar za ribolov iz Rima. S tem svojim obiskom v Komizi je končal svoje nadzorovanje potovanje, na katerem si je z načeljim zanimanjem ogledal glavna dalmatinska ribiška pristanišča ter se tako podrobno seznanil z razmerami in sedanjim stanjem ribištva v Dalmaciji. Spremljali so ga pri tem ogledu strokovnjaki za ribištvo ter nekaj uradnikov. Generalni komisar se je povsod prepričal, da je sicer že zdaj ribolov v Dalmaciji dosegel visoko stopnjo, da pa se s primernimi ukrepi in z boljšanjem ribiških naprav dajo in morajo doseči še lepsi uspehi, dalmatinsko ribištvo pa bo tako lahko še mnogo več prispevali k samopreskrbi na polju prehrane.

— Razstarne prostore v Napoliju bodo zasadili zelišči. Zgledu Milana, kjer so prostore tamkajšnjega velesejma zasadili s koristnimi rastlinami, podobno kot v Rimu in drugih mestih vrtove in razne parke, so zdaj sledili tudi v Napoliju. Tudi tu se je predsedništvo uprave velesejmskih prostorov, kjer so prejšnja leta razkazovali najraznovrstnejše zanimive stvari iz onstranskih del, odkloilo, da velik del teh prostorov prekoplja in na njih posadi razno zelenjavo in poljske pridelke kot krompir, fizo, in podobno.

— Razstavne prostore v Napoliju bodo zasadili zelišči. Zgledu Milana, kjer so prostore tamkajšnjega velesejma zasadili s koristnimi rastlinami, podobno kot v Rimu in drugih mestih vrtove in razne parke, so zdaj sledili tudi v Napoliju. Tudi tu se je predsedništvo uprave velesejmskih prostorov, kjer so prejšnja leta razkazovali najraznovrstnejše zanimive stvari iz onstranskih del, odkloilo, da velik del teh prostorov prekoplja in na njih posadi razno zelenjavo in poljske pridelke kot krompir, fizo, in podobno.

— Razstava protiletske zaštite v Trstu. V soboto zvečer ob sedmih so v prostorih Dopolavora v Trstu odprli >Razstava protiletske zaštite<, ki jo je organiziralo pokrajinsko poveljstvo Protiletske nacionalne zveze. Pri odpiranju te zanimive razstave so bili poleg drugih nazočni tudi tržaški prefekt Eksc. Tamburini, strankin zvezni podstajnik Fogga kot zastopnik tajnika dr. Piva,

poveljnik vojaške obrambe general Medugno, poleg drugih številnih visokih zastopnikov pa še voditelj narodnosocialistične skupine, Strasser. Pred otvoritvijo razstave je imel prefekt krajski govor, po katerem je navzočno pozval, naj vzklikujejo Duceju. Najprej so si razstavo ogledali omenjeni visoki zastopniki, potem pa je bila odprtia tudi za ostalo občinstvo. Razstavo si bodo ljudje lahko ogledali vsak dan od 11 do 13 ter od 18 do 21.

— Clani ljubljanske opere nastopijo spet v četrtek. Prihodnji četrtek, 7. avgusta ob 9 zvečer, bo v >Politeama Rossetti< spet predstava, na kateri bo nastopila skupina umetnikov iz ljubljanske Opere. Gledalci bodo imeli priliko videti na odru znana plesalka Erno Moharjevo in Borisa Pilata, ki sta pred kratkim žela velik uspeh z nastopom na S. Giustu v Trstu. Nastopili bosta tudi solo-plesalka Marta Remžgar ter sopranistka Ksenija Vidalićeva. Orkester bo dirigiral Dimitrij Zeber. Tržaški časopisi vabijo občinstvo na la koncert in napovedujejo izreden umetniški užitek.

Maksimirane cene na ljubljanskem živilskem trgu

Maksimalne cene za povrtnino, sadje in razne druge sadeže je ljubljanski mestni tržni urad po poblastilu Visokega Komisariata spet določil za ta teden dogovorno z zastopnicami ženskih društev in delavstva, prodajalk in tudi v soglasju s predstavniki naših zelenjadarjev in prodajalcev sadja. Opozorjam, da je mestni tržni urad izkoristil to poblastilo Visokega Komisariata se za sedaj, dokler ne bo cen pričel določati sam Visoki Komisariat.

Pridelovalci in prodajalci, zlasti pa kupci že sedaj občutijo strogo nadzorstvo cen, zato jih pa spet opomjam, da v Ljubljani nad temi cenami nikoli ne sme prodajati navedenih pridelkov, prav tako pa tudi ne dražje placevati, saj se bo vsaj nekaj pridelkov med tednom še pocenilo. Maksimalne cene namreč nikakor ne določajo cen, ki bi po njih moral prodajalcji prodajati blago, pač pa samo najvišje cene, ki po njih smejo prodajati. Posredno so v tem pogledu grešile mlekarice, ki so trdile, da je prepovedano prodajati mleko pod maksimirano ceno 1.60 L. Prav posebno bi bile podobne tiste mlekarice, ki so maksimalni ceni 1.60 L. pristale še 5 centesimov izravnalnega prispevka ter prodajale mleko po 1.65 L. Med njimi so bili celo také mlekarice, ki jim ni treba plačevati izravnalnega prispevka 5 centesimov, ker nosijo v Ljubljano mleko iz drugih občin. Zato moramo vse mlekarice, ki so s takimi neresničnimi izgovori podražale mleko, prav resno svariti, da mleka nikakor ne smejo prodajati nad 1.60 L, pač ga pa lahko prodajajo cene. Enako kakor z mlekom je seveda tudi v vseh drugimi predmeti, ki so jim cene maksimirane, saj na ljubljanskem živilskem trgu vsak dan opažamo kako zaradi večjega dovoza in močno konkurenca cene posameznih predmetov pada precej pod maksimirano ceno.

Za ta teden določene maksimalne cene veljajo seveda samo za prodajo na drobno in so naslednje: domači krompir: 1 L. Cena je še vedno zelo visoka, saj je bil domači krompir ob tem času 1. 1939, ki se najlaže primerja z letomjimi razmerami, samo 1 din. Da naša javnost vidi, kako je mestni tržni urad dogovorno s producenti, prodajalcji in gospodinji ter sploh konsumenti upošteval sedanje razmere, bomo pri nekaterih za ta teden določenih maksimalnih cenah v oklepajih navedli tudi predlansko ceno v dinarijih. Koleraba 1 L. (1 Din), rdeča pesa 1.20 L, nizki stročji fižol 1 L. (2.50 Din), visoki stročji fižol 2.50 L. (1. 1939. 5 Din), luščeni fižol 3 L., rdeči korenec brez zelenja 2 L., rumeno korenje 0.80 L., zeljaste glave 0.80 L. (1. 1939. 1.50 Din), ohrov 1 L., glavnata solata 2 L., endivija 2 L., kumare 1.20 L., vendar jih bo pa gotovo dosti po precej nižji ceni; kumarice za vlaganje, namreč sorte za vlaganje, ki jih gre okrog 30 na en kilogram 3 L., majhne kumarice za vlaganje, ki jih pa gre 125 na en kilogram, pa 8 L., velike jedilne buče 0.50 L., majhne buče za polnenje 3 L., čebula 1 L., česenj 2.50 L. da posamezna glavica, ki jih gre okrog 25 na en kilogram, velja 10 centesimov, grah v stročju 2.50 L. za kg, luščeni grah pa 1.50 L.; mehka špinaca 2.50 L. (1. 1939. 4 Din), trda špinaca 1.50 L.; kisloj zlež 3 L. (1. 1939. 5 Din, lani pa 4 Din); kiela repa 1.50 L., liter lisiček 0.80 L., liter suhih namiznih malin 3.50 L., kilogram mokrih malin za vkuhanje 3.50 L. Kar se jabolki tiče, so bila 1. 1939. ob tem času na ljubljanskem trgu po 3 do 8 Din na drobno, letos je pa določena letnim jabolkom prve vrste, to je pa dočlena letnim jabolkom za vlaganje, ki jih gre 125 na en kilogram, pa 8 L., velike jedilne buče 0.50 L., majhne buče za polnenje 3 L., čebula 1 L., česenj 2.50 L. da posamezna glavica, ki jih gre okrog 25 na en kilogram, velja 10 centesimov, grah v stročju 2.50 L. za kg, luščeni grah pa 1.50 L.; mehka špinaca 2.50 L. (1. 1939. 4 Din), trda špinaca 1.50 L.; kisloj zlež 3 L. (1. 1939. 5 Din, lani pa 4 Din); kiela repa 1.50 L., liter lisiček 0.80 L., liter suhih namiznih malin 3.50 L., kilogram mokrih malin za vkuhanje 3.50 L. Kar se jabolki tiče, so bila 1. 1939. ob tem času na ljubljanskem trgu po 3 do 8 Din na drobno, letos je pa določena letnim jabolkom prve vrste, to je pa dočlena letnim jabolkom za vlaganje, ki jih gre 125 na en kilogram, pa 8 L., velike jedilne buče 0.50 L., majhne buče za polnenje 3 L., čebula 1 L., česenj 2.50 L. da posamezna glavica, ki jih gre okrog 25 na en kilogram, velja 10 centesimov, grah v stročju 2.50 L. za kg, luščeni grah pa 1.50 L.; mehka špinaca 2.50 L. (1. 1939. 4 Din), trda špinaca 1.50 L.; kisloj zlež 3 L. (1. 1939. 5 Din, lani pa 4 Din); kiela repa 1.50 L., liter lisiček 0.80 L., liter suhih namiznih malin 3.50 L., kilogram mokrih malin za vkuhanje 3.50 L. Kar se jabolki tiče, so bila 1. 1939. ob tem času na ljubljanskem trgu po 3 do 8 Din na drobno, letos je pa določena letnim jabolkom prve vrste, to je pa dočlena letnim jabolkom za vlaganje, ki jih gre 125 na en kilogram, pa 8 L., velike jedilne buče 0.50 L., majhne buče za polnenje 3 L., čebula 1 L., česenj 2.50 L. da posamezna glavica, ki jih gre okrog 25 na en kilogram, velja 10 centesimov, grah v stročju 2.50 L. za kg, luščeni grah pa 1.50 L.; mehka špinaca 2.50 L. (1. 1939. 4 Din), trda špinaca 1.50 L.; kisloj zlež 3 L. (1. 1939. 5 Din, lani pa 4 Din); kiela repa 1.50 L., liter lisiček 0.80 L., liter suhih namiznih malin 3.50 L., kilogram mokrih malin za vkuhanje 3.50 L. Kar se jabolki tiče, so bila 1. 1939. ob tem času na ljubljanskem trgu po 3 do 8 Din na drobno, letos je pa določena letnim jabolkom prve vrste, to je pa dočlena letnim jabolkom za vlaganje, ki jih gre 125 na en kilogram, pa 8 L., velike jedilne buče 0.50 L., majhne buče za polnenje 3 L., čebula 1 L., česenj 2.50 L. da posamezna glavica, ki jih gre okrog 25 na en kilogram, velja 10 centesimov, grah v stročju 2.50 L. za kg, luščeni grah pa 1.50 L.; mehka špinaca 2.50 L. (1. 1939. 4 Din), trda špinaca 1.50 L.; kisloj zlež 3 L. (1. 1939. 5 Din, lani pa 4 Din); kiela repa 1.50 L., liter lisiček 0.80 L., liter suhih namiznih malin 3.50 L., kilogram mokrih malin za vkuhanje 3.50 L. Kar se jabolki tiče, so bila 1. 1939. ob tem času na ljubljanskem trgu po 3 do 8 Din na drobno, letos je pa določena letnim jabolkom prve vrste, to je pa dočlena letnim jabolkom za vlaganje, ki jih gre 125 na en kilogram, pa 8 L., velike jedilne buče 0.50 L., majhne buče za polnenje 3 L., čebula 1 L., česenj 2.50 L. da posamezna glavica, ki jih gre okrog 25 na en kilogram, velja 10 centesimov, grah v stročju 2.50 L. za kg, luščeni grah pa 1.50 L.; mehka špinaca 2.50 L. (1. 1939. 4 Din), trda špinaca 1.50 L.; kisloj zlež 3 L. (1. 1939. 5 Din, lani pa 4 Din); kiela repa 1.50 L., liter lisiček 0.80 L., liter suhih namiznih malin 3.50 L., kilogram mokrih malin za vkuhanje 3.50 L. Kar se jabolki tiče, so bila 1. 1939. ob tem času na ljubljanskem trgu po 3 do 8 Din na drobno, letos je pa določena letnim jabolkom prve vrste, to je pa dočlena letnim jabolkom za vlaganje, ki jih gre 125 na en kilogram, pa 8 L., velike jedilne buče 0.50 L., majhne buče za polnenje 3 L., čebula 1 L., česenj 2.50 L. da posamezna glavica, ki jih gre okrog 25 na en kilogram, velja 10 centesimov, grah v stročju 2.50 L. za kg, luščeni grah pa 1.50 L.; mehka špinaca 2.50 L. (1. 1939. 4 Din), trda špinaca 1.50 L.; kisloj zlež 3 L. (1. 1939. 5 Din, lani pa 4 Din); kiela repa 1.50 L., liter lisiček 0.80 L., liter suhih namiznih malin 3.50 L., kilogram mokrih malin za vkuhanje 3.50 L. Kar se jabolki tiče, so bila 1. 1939. ob tem času na ljubljanskem trgu po 3 do 8 Din na drobno, letos je pa določena letnim jabolkom prve vrste, to je pa dočlena letnim jabolkom za vlaganje, ki jih gre 125 na en kilogram, pa 8 L., velike jedilne buče 0.50 L., majhne buče za polnenje 3 L., čebula 1 L., česenj 2.50 L. da posamezna glavica, ki jih gre okrog 25 na en kilogram, velja 10 centesimov, grah v stročju 2.50 L. za kg, luščeni grah pa 1.50 L.; mehka špinaca 2.50 L. (1. 1939. 4 Din), trda špinaca 1.50 L.; kisloj zlež 3 L. (1. 1939. 5 Din, lani pa 4 Din); kiela repa 1.50 L., liter lisiček 0.80 L., liter suhih namiznih malin 3.50 L., kilogram mokrih malin za

Umberto Urbani:

Il poeta di Roma Silvin Sardenko

Fra giorni uscirà il volume di liriche ROMA del noto poeta sloveno Silvin Sardenko. La bella edizione, dovuta al compaesano del Poeta e appassionato amico dell'arte, dott. Aleš Peršin, e curata con fine gusto artistico dall'illustre architetto, prof. Giuseppe Plečnik, viene presentata al pubblico dal benemerito cultore dei rapporti culturali italo-sloveni, prof. Umberto Urbani con la prefazione, già trasmessa in lingua slovena dalla Radio di Lubiana e che noi siamo i primi a far conoscere ai nostri lettori italiani che in Silvin Sardenko ammireranno il grande poeta sloveno di cui IL POPOLO D'ITALIA, fondato dal Fondatore dell'Impero, Benito Mussolini, scrisse nel 1936: «Noi abbiamo grandi poeti Roma, ma tra essi non abbiamo nessuno che abbia cantato l'Eterna Città, con altrettanto entusiasmo genuino e sincero, attraverso l'anima del suo popolo, come ha fatto il poeta sloveno Silvin Sardenko».

(Nota della Redazione)

Nel mio primo volume di saggi critici sugli scrittori croati tracciai la figura del poeta Silvio Kranjčević, il rappresentante più espressivo del pessimismo croato, che io annoverai tra i poeti che amarono e cantarono Roma.

Pochi canti dedicò il Kranjčević a Roma; nondimeno il suo pessimismo crebbe proprio lì, fra i ruderi di Roma antica e fra le tenebre di Roma cristiana.

Le rovine di Roma imperiale parlarono al poeta croato non solo dell'infinita vanità del tutto e della forza demolitrice del tempo, ma gli parlarono anche del despotismo degli imperatori, delle miserie degli schiavi, della ribellione degli oppressi e della libertà, vittima della tirannie.

L'insonne Foro romano nella grandiosa visione del Kranjčević rivive i suoi sogni e rivede la lupa che nutre i suoi pargoli, perché divengano aquile. Il poeta croato, che sente di essere straniero e che i seni d'Italia non lo nutrirono, ricorda che anche la sua Croazia ha il suo Foro. Alla Croazia, sempre più infelice, perché ancora schiava degli Asburgo, il poeta rammenta che la più bella corona s'infrange e il popolo piomba nella rovina, quando la libertà cade sotto il pugnale dei tiranni.

Il saggio, dedicato al più grande poeta croato moderno, mi è caro anche perché vi potrei ricordare il caro amico Nedjelko Subotić che con il suo bellissimo libro «Sui colli romani» fu l'interprete migliore dei cinquemila Croati che nel 1925 celebrarono a Roma l'anno santo e il milleenario giubileo del regno croato, fondato nel 925 da re Tomislav, cui papa Giovanni aveva mandato la corona.

Lo studio sul Kranjčević mi è caro infine perché ho potuto ricordare il soave poeta sloveno Silvin Sardenko, che ha intrecciato in onore della città eterna una corona di freschissime e candide liriche in un volumetto, intitolato «Roma», che già con i suoi primi versi ci rivela le note caratteristiche del poeta sloveno:

Queste rose sono straniere.

non sono quelle giovani rose,
che talora coglieva
la mia musa sui prati.

Sono figlie del mezzogiorno.

Nono sono quelle vaganti
talora nel quieto villaggio,
nella santa notte siccome il cantore
Ma la colpa è del ricchissimo
sole meridionale
che spande l'aurea bellezza
nel mare immenso di sera.
Ha forse colpa la povera
cassetta del pescatore sul colle
se splende nell'oro del sole,
come fosse una regia?

Sembra che il poeta abbia voluto dissipare la gelosia dei prati e dei campi della sua Slovenia, che già prima aveva cantati con pascoliana dolcezza. Non è colpa del poeta, se al sole di Roma la sua anima si è rivestita di altre corolle.

Il poeta sorridente e sereno dice alla città prediletta: «O Roma fulgida, o mia città dorata! Come Mosè la terra promessa, i miei giorni ti bramavano e le mie notti ti sognavano spesso».

La realtà non deluse i sogni del poeta che, lieto e felice, sale sul Palatino o sul Gianicolo, vaga per l'ardente Campagna romana, si ferma estasiato accanto alle fontane di San Pietro e ricorda il Padre dei cristiani che veglia di notte, sotto il peso della tiara, che non ha sorelle nella gloria, né compagne nel dolore.

Nei canti di Silvin Sardenko senti i concerti delle musiche, il fruscio delle ruote gommate delle carrozze padronali, senti lo stormo delle palme ed il profumo delle belle signore e delle rose del Pincio. Il poeta rievoca Torquato Tasso e invita Raffaello, che gli balena dalla pineta del Pincio, a dipingere l'eterna città. Silvin Sardenko canta il Colosseo e il Foro romano, le basiliche e le catacombe, Sant'Agnese e Santa Cecilia...

In una piccola poesia, tutta dolcezza e tutta sentimento, il Sardenko ripropone il suo amore e il suo unico dolore:

To so rože tuje.

Niso tiste rože mlade,
ki jih včasih je z livade
Muza moja trgal.

To so deca tua.

Niso tista, ki je včas
romala po tini vasi
kot kolednik sveto noč.Tega pa je krivo
južno sonce prebogato,
ko lepoto siplje zlato
v silno morje na večer.Kaj na bregu koča
ribičeva more borna,
da se sveti zlatozorna,
kakor da je ribič kralj?...

O Roma mia — o pace mia!
Tu sei la mia Betlemme,
La mia Gerusalemme
e l'orto di Getsemani,
il conforto ove succhiai
dal calice dell'arte;
tu sarai il mio Golgota,
quando dovrò tornare,
quando dovrò lasciarli!

Noi abbiamo dei grandi poeti di Roma, ma non abbiamo un Sardenko, che con tanta grazia e con tanta semplicità abbia cantato l'idolo del mondo.

Il dott. Luigi Merhar, affermando sul Par-
naso sloveno con lo pseudonimo di Silvin Sardenko, nacque a Ježica presso Lubiana nel 1878.

Nel 1898 uscirono le sue prime poesie scritte dalla raccolta «Ai limiti degli anni giovanili». Nel 1902 assolse gli studi teologici a Lubiana e nel 1906 si laureò a Roma in diritto romano e diritto ecclesiastico. Nel 1924 fu nominato canonico del capitolo di Lubiana.

Le sue liriche sono raccolte nei volumi «Margherite» del 1902, «Nel giovine mattino» del 1904, «Roma» del 1906, «Il cielo arde» del 1916, «Canti delle fanciulle» del 1922. Pubblicò pure poemetti lirici, epici e drammatici di soggetto religioso.

Scrisse molto anche in prosa, specialmente nel «Dom in svet», ch'è la principale rivista cattolica.

In occasione del quarantesimo giubileo della sua attività letteraria uscirono i tre volumetti di liriche «Alla madre», «Alla casa nativa» e «Alla campagna», riuniti nel 1940 nel volume «Tripli spighes» («Trojno klasje») e presentati al pubblico dal noto prosatore cattolico, dott. Ivan Pregej, che, esaminate le caratteristiche particolari della poesia del Sardenko, arriva alla conclusione che «la poesia del Sardenko è l'unica

Mi è gradito citare il critico croato professor Ante Petracić, mancato recentemente ai vivi, nei cui cinque volumi di «Studi e ritratti», hanno tanta parte i poeti e gli scrittori italiani.

Nel terzo volume, uscito a Spalato nel 1917, il Petracić scrive tra l'altro: «Silvin Sardenko è un poeta eminentemente religioso, ma non è un poeta della filosofia religiosa, ma un lirico delicato del sentimento religioso. Per la forma artistica della sua lirica, il Sardenko occupa uno dei primi posti accanto ai modernisti che rinnovellarono la lirica slovena, arricchendola di nuove forme musicali (Ottone Zupančič, Carlo Kette, Giuseppe Murn-Aleksandrov). Sardenko è ancora più artista in «Roma», la cui forma irreprendibile corrisponde perfettamente ai delicati sentimenti espressi. Neoromantico per l'espressione e per lo stile, il Sardenko è realista per il contenuto in cui dipinge gli stati d'animo della popolazione rurale e cittadina.»

E bello anche il giudizio del poeta croato

Moj Rim — moj mir!
Ti mesto svetih mest!
Ti Betlejem si moj
in moj Jeruzalem
in vrt Getzemani,
kjer pil sem tolažilo
iz kelijah umetnosti.
A Golgota —
mi boš tedaj,
ko moral bom od tebe
odromati nazaj, nazaj...»

Razstava Gaspari-Smerdu-Dremelj v Jakopičevem paviljonu

Ljubljana, 3. avgusta.

Danes ob 11 dopoldne je bila v Jakopičevem paviljonu odprta razstava treh članov društva «Lade», akad. slikarja Maksa Gasparija, akad. kiparja Frančiška Smerduja in znanega medaljerja kiparja Stanka Dremelja. Razstava je v imenu zadružnega predsednika društva «Lade» slikarja I. Vavpotiča odprt akad. slikar prof. Saša Santel, ki je uvodoma izmed občanstva pozdravil najprej zastopnika Visokega komisarija viceprefekta komendantorja dr. Bisiša ter prof. Umberta Urbaniča, velike prijatelje slovenske književnosti in umetnosti, nato pa predsednika Narodne Galerije dr. Windischera, upravnika Zormanja, prersednika kluba neodvisnih slovenskih umetnik prof. Kregarja, predsednika Društva gledaliških igralcev Drenovca, zastopnika slovenskega tiska, zlasti toplo pa starostnih slovenskih slikarjev akademika Jakopiča. Nato je v lepem govoru orisal pomen združevanja slovenskih umetnikov v posamezna društva, ki pomenijo tudi že umetniški program. Danasnja razstava ne pomeni visoko doneče mužizke fanfar, temveč umerjene zvoke intimne komorne glasbe. Nato je v par črtah podal fizionomije vseh treh razstavljalcev takole:

»Maksim Gaspari je bil, kakor znano, eden izmed soustanoviteljev Dunajske Vesne, ki je pod vplivom tedanjih nekoliko romantičnih stremljenj poudarjal pomen svojstvenih znakov v umetnosti posameznih narodov. Bilo je to v času, ko so triumfirali Zuloga, Uprika in Segantini ter ko so na mednarodnih razstavah posamezni narodi radi podarjali posebnosti svoje rase. Mladi Slovenci so takrat mnogo premisljevali o tem, kako bi slovensko prislo do izraza v likovni umetnosti. Z največjim navdušenjem so se razni »Vesnani« podali k studiju slovenske folklore, med njimi v prvi vrsti Gaspari, Smrekar in Gvidon Birolla. Gaspari je ostal takratnemu programu zvest do današnjega dne. Pa kaj bi govoril o tem, saj ga vsi poznamo bolj kot katerega drugega. 40 let njegove neprestanega dela je zapustilo sled v srcu slehernega Slovence. Gasparijeve slike, risbe, ilustracije, krikature, diplome, reklamne risbe, posebno pa njegove priljubljene priložnostne razglednice so preplavile deloma v originalu, ponavjevale pa v reprodukcijah vse slovensko domovino. Njemu se je posrečilo, kar drugim ni bilo dano: našel je s svojo umetnostjo pot v srca našega človeka. Njegove risbe so kakor narodne pesmice in so deloma že porodale, kar sklepam iz tega, da so jih že neštetokrat posnemali. Pri tem se Gaspari ni ukvarjal s problemi novih slikarsko-tehničnih izumov. Sam priložnostni pesnik je svoj program čisto enostavno povedal prosto po Prešernu, ko je nekje napisal:

Jaz pa tebi, srce moje, želel sem dopasti,
drugih nisem vprašal, kaj se njim po glavi blodi.

Maloplastik in medaljer Stanko Dremelj je član mlajše generacije slovenskih kiparjev. Šolal se je v Zagreb pri Kršiniču in blivšem članu dunajske »Vesne« Kerdiču. Njega privlačuje mlada oblika, a

dott. Ivan Šarić: «La poesia del Sardenko è piena del sole di Roma. L'uomo sente il bisogno di rileggerla più volte. Questa raccolta di canzoni romane ha arricchito la lirica slovena di nuovi accenti e di nuove forme. Il Sardenko è delicato e sensibile, pieno di soave bontà, umile come un modesto contadino.»

Il dott. Ivan Dornik scrisse nel «Naš Dom» (anno XVIII): «Il Sardenko scrive versi come scrive il Preferen e come scrive Ottone Zupančič... Bisognerebbe dedicare uno studio speciale a questo puro e grande nostro lirico.»

Anche l'autorevole rivista tedesca «Hochland» (anno 36, giugno 1939), considera le liriche del Sardenko tra le più belle che fossero state mai scritte in lingua slovena. «Se vogliamo trovarne di simili, dobbiamo ricercarle nella letteratura mondiale... Per la spiritualità e la musicalità, esse possono sostenere il paragone con quelle di Paolo Verlaine, di Pietro Jacobsen e di Francesco Jammes. Anche l'«Ars Sacra» di Luigi Merhar, affermando sul Par-
naso sloveno con lo pseudonimo di Silvin Sardenko, nacque a Ježica presso Lubiana nel 1878.

Nel 1898 uscirono le sue prime poesie scritte dalla raccolta «Ai limiti degli anni giovanili». Nel 1902 assolse gli studi teologici a Lubiana e nel 1906 si laureò a Roma in diritto romano e diritto ecclesiastico. Nel 1924 fu nominato canonico del capitolo di Lubiana.

Le sue liriche sono raccolte nei volumi «Margherite» del 1902, «Nel giovine mattino» del 1904, «Roma» del 1906, «Il cielo arde» del 1916, «Canti delle fanciulle» del 1922. Pubblicò pure poemetti lirici, epici e drammatici di soggetto religioso.

Scrisse molto anche in prosa, specialmente nel «Dom in svet», ch'è la principale rivista cattolica.

Il dott. Luigi Merhar, affermando sul Par-
naso sloveno con lo pseudonimo di Silvin Sardenko, nacque a Ježica presso Lubiana nel 1878.

Nel 1898 uscirono le sue prime poesie scritte dalla raccolta «Ai limiti degli anni giovanili». Nel 1902 assolse gli studi teologici a Lubiana e nel 1906 si laureò a Roma in diritto romano e diritto ecclesiastico. Nel 1924 fu nominato canonico del capitolo di Lubiana.

Le sue liriche sono raccolte nei volumi «Margherite» del 1902, «Nel giovine mattino» del 1904, «Roma» del 1906, «Il cielo arde» del 1916, «Canti delle fanciulle» del 1922. Pubblicò pure poemetti lirici, epici e drammatici di soggetto religioso.

Scrisse molto anche in prosa, specialmente nel «Dom in svet», ch'è la principale rivista cattolica.

Il dott. Luigi Merhar, affermando sul Par-
naso sloveno con lo pseudonimo di Silvin Sardenko, nacque a Ježica presso Lubiana nel 1878.

Nel 1898 uscirono le sue prime poesie scritte dalla raccolta «Ai limiti degli anni giovanili». Nel 1902 assolse gli studi teologici a Lubiana e nel 1906 si laureò a Roma in diritto romano e diritto ecclesiastico. Nel 1924 fu nominato canonico del capitolo di Lubiana.

Le sue liriche sono raccolte nei volumi «Margherite» del 1902, «Nel giovine mattino» del 1904, «Roma» del 1906, «Il cielo arde» del 1916, «Canti delle fanciulle» del 1922. Pubblicò pure poemetti lirici, epici e drammatici di soggetto religioso.

Scrisse molto anche in prosa, specialmente nel «Dom in svet», ch'è la principale rivista cattolica.

Il dott. Luigi Merhar, affermando sul Par-
naso sloveno con lo pseudonimo di Silvin Sardenko, nacque a Ježica presso Lubiana nel 1878.

Nel 1898 uscirono le sue prime poesie scritte dalla raccolta «Ai limiti degli anni giovanili». Nel 1902 assolse gli studi teologici a Lubiana e nel 1906 si laureò a Roma in diritto romano e diritto ecclesiastico. Nel 1924 fu nominato canonico del capitolo di Lubiana.

Le sue liriche sono raccolte nei volumi «Margherite» del 1902, «Nel giovine mattino» del 1904, «Roma» del 1906, «Il cielo arde» del 1916, «Canti delle fanciulle» del 1922. Pubblicò pure poemetti lirici, epici e drammatici di soggetto religioso.

Scrisse molto anche in prosa, specialmente nel «Dom in svet», ch'è la principale rivista cattolica.

Il dott. Luigi Merhar, affermando sul Par-
naso sloveno con lo pseudonimo di Silvin Sardenko, nacque a Ježica presso Lubiana nel 1878.

Nel 1898 uscirono le sue prime poesie scritte dalla raccolta «Ai limiti degli anni giovanili». Nel 1902 assolse gli studi teologici a Lubiana e nel 1906 si laureò a Roma in diritto romano e diritto ecclesiastico. Nel 1924 fu nominato canonico del capitolo di Lubiana.

Le sue liriche sono raccolte nei volumi «Margherite» del 1902, «Nel giovine mattino» del 1904, «Roma» del 1906, «Il cielo arde» del 1916, «Canti delle fanciulle» del 1922. Pubblicò pure poemetti lirici, epici e drammatici di soggetto religioso.

Scrisse molto anche in prosa, specialmente nel «Dom in svet», ch'è la principale rivista cattolica.

Il dott. Luigi Merhar, affermando sul Par-
naso sloveno con lo pseudonimo di Silvin Sardenko, nacque a Ježica presso Lubiana nel 1878.

Nel 1898 uscirono le sue prime poesie scritte dalla raccolta «Ai limiti degli anni giovanili». Nel 1902 assolse gli studi teologici a Lubiana e nel 1906 si laureò a Roma in diritto romano e diritto ecclesiastico. Nel 1924 fu nominato canonico del capitolo di Lubiana.

Le sue liriche sono raccolte nei volumi «Margherite» del 1902, «Nel giovine mattino» del 1904, «Roma» del

ČETRTI GOST

Roman.

S ceste, kjer je stanoval Blystone, ni bilo daleč do Sumanove pisarne. Peelard ni hotel samo govoriti s Sumanom, marveč vprašati še to in ono upravitelja hiše in vzeti iz Heyevega stanovanja steklenico z zastrupljenim pivom. Toda v Gray Russell Streetu ni imel mnogo sreče. V Anglo-egipčovski uvozni družbi mu je neki blebetavi Egipčan z mnogimi kretnjami rok dopovedoval, da je Suman tega dne doma in da sploh ne pojde nič ven, ker da mu ni dobro. Sicer pa Suman na dan umora sploh ni bil v pisarni.

Peelard je odšel navzgor v Heyeve sanovanje. V sobah je bilo tako soporno in toplo, ker ves čas od včerajšnje noči, ko je bil izvršen umor, niso bili odprti oken. Ko je Peelard nekaj časa iskal okoli, je našel steklenico s pivom v kuhinjski omari. Nato je odšel v spalnico, ki je bila tako velika, da je imela eno samo majhno okno. V njej je bila velikanska postelja in prav takšna omara. Cez stol je še zmeraj visela Heyeva srajca, a izpod postelje so zrle Heyeve copate, ki jih je bil tjakaj malomarno brnili. Nad kaminom je visela fotografija moškega, spodaj pa je bilo napisano z roko: »Svojemu dragemu prijatelju Feliku Heyu.«

V jedilnici se je Peelard ustavil pred polico s knjigami, na kateri so bile v dolgi vrsti razpolojene knjige v pisanih ovitkih. Zanimalo ga je zvedeti, kakšen knjižni okus je imel rafinj in si je začel ogledovati naslove knjig. »Sto zanimivih iger za zabavo gostov«, je bil naslov prve knjige. Zrazen je stala druga z naslovom: »Kako naj postarem prijatelj v družbi?« Mimo knjig te vrste, je bilo še nekaj pikantnih francoskih romanov in večje število knjig z popisi zasebnega življenja slavnih ljudi. Peelard je vzel eno teh knjig v roke in

37

je zapazil, da je bil Hey nekaj kočljivih stavkov in odstavkov podprtih in jim pripisal svoje opazke. Tako je bilo na primer, v neki knjigi napisano: »Aha, to mi je všeč!« — »Lej ga, lažnjivega klukca!« ali: »Škoda, da tega nisem prej vedel!«

Ko je Peelard položil to knjigo nazaj na polito, mu je pogled nekot obstat na naslovu ene od knjig na spodnji polici. Kakor prikovan je obstal, ko je prebral ime: Judita Adams.

Brž je vzel to knjigo s police. Judita Adams je bila ime pisatelja, naslov pa se je goglasi: »Knjiga o zmajih.«

Na prvi strani je bilo s evinčnikom napisano: »Tebe iščem, Judita!« Peelard je primerjal ta rokopis z opombami v drugih knjigah in je videl, da je to isti rokopis.

Brž je začel knjigo prelistavati. Kolikor je mogel v naglici videti ni bilo to kako satirično delo, ampak je bila to zbirka zgodb o zmajih in sličnih čudovitostih. Peelarda je tako razveselilo, ko je bil zagledal ime založnika. Knjiga je bila izšla v založbi tvrdke Golft, a v tej knjigarni je bila za ravnatelja Peelardov tovarš Tommy Edwards.

Ker telefon v Heyevem stanovanju še ni deloval, je odšel Peelard v Sumanovo pisarno, kjer je prosil prijaznega Egipčana, ali sme telefonirati in je poiskal številko založništva.

»Rad bi govoril z gospodom Edwardsom! O, saj si to ti, Tommy! Tukaj Peelard. Poslušaj, Tommy, vi ste izdali knjigo neke Judite Adamsove. Rad bi kaj zvedel o njej. Vem, da ne dajete vesti o avtorjih, a zdaj se obračam do vas uradno.«

Tom Edwards se je zasmehal, nekaj:

»Pa čeprav bi ti hotel ustreči z najhujšimi skrivnostmi Judite Adamsove, ji ne bi dosti škodoval, zakaj, ona je že zdavnaj mrtva.«

»Kaj praviš?«

»Da je mrtva in pokopana.«

»Kdaj pa je umrla?«

»Menim, da leta 1891. Nemara si prebral neko

»Knjigo o zmajih? To je nova izdaja. Knjiga je bila že pred več leti razprodana, a ko so se v časopisih začeli oglašati članki o jezeru s posastjo, ki je bil ves svet radovalen naaj, smo mislili, da bi bilo prav, če bi to knjigo ponatisnili. No, zdaj mi pa povej, kaj da bi rad?«

Peelard je brž pomisli. Hey je imel leta 1893 šele šest ali sedem let.

»Ali ti je znano,« je dejal, »ali je imela ona kaj otrok? Kako hčer, ki bi imela isto ime kot ona?«

O, to bi bil pa velik škandal, je v smehu odgovoril glas v telefonu. »Judita Adams je bila tako čednotna, neporočena ženska, hči nekega pastorja. Umrla je — menda — od starosti. Preberi knjigo, pa boš koj spoznal, s kom imaš opraviti. Piše v tako slovesnem in resnem slogu.«

»Ali ne veš nič drugega o tej Juditi?«

»Bon, še povprašal. Pokliči me še enkrat čez kako uro časa!«

»Dobro, Tom. Za zdaj pa lepo zahvaljen! Na evidentje!«

Peelard je odložil slušalko. Ta razgovor ga je tako razčaral. Uprijetija hiše sploh ni mogel najti. Precej slabe volje je mladi uradnik odšel v Hamstead, da se pogovori s Sumanom, dasi ni prav nič mislil, da bi dobil pri njem kake zanimive podatke. Nadzornik Masters mu ni bil dosti povedal o tem človeku Peelard ni vedel, da je nadzornik brzojavil v Kairo ondolni policiji in je prosil poziv.

Sonce je že skoraj zahajalo, ko je prišel mladi uradnik pred Sumanovo hišo. Sam gospodar mu je odpril vrata in ga odvedel v hišo.

»Izvolite,« mu je dejal, ko se mu je predstavil.

Peelardonov pogledu ni ušlo ničesar in tudi to ne, da je Suman brž pogledal steklenico s pivom in pa knjigo, ki je štrela iz žepa.

»Danes sem čisto sam,« je rekel Šuman. »Moja gospodinja in tudi kuharica sta odšli v mesto. Prosim, če greste za menoj v salon!«

Goveril je povsem mirno.

V hiši je bilo vse tiho in skoraj prav tako soporno kot v Heyevevih sobah. Zunaj se že začelo mračilo. Peelard je v temi predobi spotikal na najrazličnejših predmetih.

Suman je šel naprej in odpri vrata v starinsko opremljeni in jako natrpani salo. Svojemu gostu je ponudil naslanjač zraven kamina, ki je v njem gorel ogenj, čeprav je bil vroč polteni dan.

Suman lepi obraz je izražal zlovilnost.

»V časopisih se mbral, kako da je Fergusson na čuden način umrl,« je dejal. »V članku ni bilo mnogo podrobnosti. Ali vas smem vprašati, ali je bil res zastrupljen?«

To mi je pa žal,« je reklo Šuman, zroc v planem kamina. »Fergusson je bil jako sposoben človek, čeprav ni bilo zmeraj lahko in prijetno delati z njim. Ali je mogoče znano, kdo bi...?«

»O tem pa zdaj ne bi rad govoril,« je odvrnil Peelard ... Prišel sem, gospod Šuman, da bi vam zastavil nekaj vprašanje. Predvsem pa bi rad zvezdel, kako ste preživeli predvčerajšnji dan...«, ko je bil Hey umorjen.

»Bojim se, da vas ne razumem popolnoma. Zakaj vas pa to zanima?«

»To ni važno. Uzakano mi je, da naj poizvem, kaj ste delali in kje ste bili tistega dne — prav od jutra pa do enajstih zvečer. Prosim!«

»Cakajte, da pomislim, saj veste, da sem v vseh teh mešanicah precej pozabil dogodek tega dne. Lord in lady Tanley, moja starata in jako ljubljena znanca, sta bila tukaj in sem ves svoj čas prebil z njima.«

»Ali imate v mislih zgodovinarja Tanleya, tistega, ki je napisal knjigo o velikem požaru v Londonu leta 1666?«

Peelard ni bil zmanj študiral na univerzi v Cambridgeju, preden je bil vstopil v policijsko službo.

Malioglasi

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0.30, pri ženitovanskih oglasih je beseda po L 1, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L 0.60. Davek se računa posebej. — Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Fotograf, pomočnika-ico same dobrega retušera, sprejem s 15. avg. Foto Justi, Ljubljana, Tyrševa c. 1 a/III., telefon 23-03 in 29-01. Ok

Sobe

Jstejo:

Prazno sobo

s štedilnikom ali pa enosobno stanovanje s kuhinjo, isčem. — Ponudbo pod: Mirna stranka brez otrok štev. 10028 upravi.

Kupimo

Laneno seme

in vsa ostala oljnata zemena kupuje tovarna olja Hrovat & Komp., Ljubljana, Tyrševa c. 1 a/III., telefon 23-03 in 29-01. Ok

Steklenice

Fr. Jožefove grenčice — kupimo. Drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1.

Stanovanja

Jstejo:

Večje stanovanje v vili ali manjši stavbi, isče za 1. september vč. državni uradnik. Naslov v upravi pod št. 10.144.

Posestva

»REALITETA«

posredovalnica nepremičnin, kupi takoj po najvišjih doseglih cenah vsako nepremičnino v Ljubljani in na deželi. — Prešernova 54-I., poleg trafičke — tel. 44-20. P

Pohištvo

Spalnico

mehki les, skoraj novo, prodam. Vprašati: Lavričeva ul. 6 a.

MACCHINE DA CALCOLO RAČUNSKI STROJI

ALFA Everest

ALFA Everest

CAPOLAVORI DELLA TECNICA MODERNA

MOJSTROVINA MODERNE TEHNIKE

S.A. SERIO - MILANO

da je zasadil nož v srce. Toliko se je še zbrala in premagala, da je ponovila: »Ko se vrnem iz Ljubljane... In je odstavala v svojo sobo na oni strani veže. Samo minuto, samo sekundo še, pa bi se zgrudila med vrati. Morda je ta slabost od tega, ker ni na vso strašno bol od nikoder solz? Ko da je vse izjokala na Velikonočni ponedeljek pod Lokačevim kozelcem...«

France, svojo ljubezen in muke Metka poplača! Ne misli, da Metka laže in ti hoče le izbegniti! Prav gotovo, France, aka zdravnik preženejo iz telesa to strašno in potuhnjeno bolezen, prav gotovo smeš tedaj upati! Upaj, France! Metka napravi, ko da niso nikdar igrali pod Lokačevim kozolec! »Divjega loveca, ko da ni bilo tiste noči po igri, ko da ni bilo tistih večerov v tetini kuhi, ko da ne skriva med svojimi čipkami pesmi »Marjetica«. O Bog, naj izgine nekam v pozabljajočem tista strašna noč od velikonočnega ponedeljka na torek! Grozna noč, ki skriva toliko trpljenja!«

Upaj, France, ki ne znaš govoriti lepih besed! Tine, ki imas na košči lepih, sladkih in medenih besed, ti pa le molči, le molči...«

In Metka se je začela takoj pripravljati na pot v Ljubljano.

Prišel je po njo oče. Francetov oče da se je želil pomiril in je dovzetem za pameten razgovor. Metka ni hotela iti v drugo sobo. Kar je imela povedati, je itak že povedala! Ko se vrne iz Ljubljane... Oče hud in jezen. Sedaj v najhujši košnji pojde od hiše. Zanjico naj najame, teta naj pa kupuje za njo vsako prigleče moke in vsak krompirček! Metke vsi ugovori in vse prošnje in jeza in grožnja niso uklonile. Jemala je iz omare obliko in perilo, ki ga je hotela vzeti s seboj v Ljubljano.

Prišla je po njo mati. Teta ti je gorka, Metka, in te sploh ne sprejme!

V zelenem polju roža

Izvirna povest

Metkin oče nočne ničesar odgovoriti. Zoper tišina v sobi.

»Goverite rajši o čem drugem, da se pomislite!« posreduje mati.

Pa noč začeti niti Metkin niti Francetov oče. »Sicer pa niti sedaj pravi čas, da se Metka omoži. Mudi se ji pa nikam, nekam bolna je tudi prav sedaj...«

»Bolna tudi še povrhu...« nejevoljno zbrunada Francetov oče.

Mater pa zbole da nepriznato prosilca: »In tudi tako gotovo ni, da ji bo snubec po vojni!«

»Oho! Ta pa je menda le preveč v bahavi nadutosti!« Pa menda ne mislite, da jo na kolentih zaprosimo?

»Bog obvari! Ali vprašati jo pa le morate! Če reče ne, je vse naše besediščenje metanje boba ob steno!«

»Glej, glej in čuj!« je porogljivo dejal Francetov oče.

Oče zakliče: »Metka!«

Metka komaj, komaj še smukne iz veže v svojo sobo, da je ne bi zalotili pri prisluškovani.

»Metka, Metka! Kje le tičiš zoper!« Oče jo sam privede v sobo pred snubec. »Zakaj sta prišla, menda več!«

Bog ve, odlok je vzela Metka v tistem trenutku toliko moči, zbranosti in odločnosti. Niti z očmi ni trenila.

»Mati pravi, da je brez tvojega dovoljenja vse najino govorjenje mlatev prazne slame. In ima

prav! Kaj praviš ti? Bi mogla živeti s Francetom?«